

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

(Ενδεικτικές απαντήσεις)

A1

Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει (είχε πάρει τα όπλα) στην Ιλλυρία ενάντια στον Κλαύδιο· ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του και όταν σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός οδηγήθηκε σιδηροδέσμιος (τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο) στη Ρώμη. Επρόκειτο να ανέβει σε πλοίο· η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί του. Δεν τα κατάφερε· νοίκιασε ψαράδικη βαρκούλα και ακολούθησε το μεγάλο πλοίο.

(Μια) νύχτα δηλαδή καθόταν για πολλή ώρα σε κάποιο μικρό ιερό με την κόρη της αδελφής (της) και περίμενε, μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στον σκοπό (για τον οποίο ήταν εκεί). Στο τέλος (κάποτε) η κοπέλα κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία (της) να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση (της). Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ το κάθισμά μου (τη θέση μου)». Λίγο αργότερα η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε τον λόγο αυτό.

B1

1. Σωστό
2. Λάθος
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Λάθος

B2

μετάδοση → dabat

ναυάγιο → navem / naviculam

νυχτερινός → nocte

απόσταση → standi

μητρότητα → materteram

Γ1α.

nocte → noctium

sororis → sororum

vox → vocum

sede → sedum

Γ1β

lacrima

diutius – diutissime

sicca

ea

ingentio(rem)(que) – ingentissimam(que)

haec dicta

rei ipsius

Γ2α

Τα τέσσερα ρήματα που βρίσκονται σε οριστική έγκλιση είναι: orabat, non impetravit, conduxit, secuta est. Η μεταφορά στο γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή έχει ως εξής:

orabat → orabunt

non impetravit → non impetrabunt

conduxit → conducent

secuta est → sequentur

Γ2β

vicisti

egredi

redeuntis

motu

fuisset

ascensuri fuerint

petendi – petendo

fac – facito

dicimini

Δ1α

se: άμεσο αντικείμενο στο *dabat*, δηλώνεται η άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια
contra Claudium: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός της εχθρικής διάθεσης (εναντίωσης) στο *moverat piscatoriam*: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο *naviculam standi*: γενική γερονδίου ως συμπλήρωμα (γενική αντικειμενική) στο *mora paulo*: αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο *post*

Δ1β

Hoc dictum paulo post re ipsa confirmatum est

Δ2α

dum aliqua vox congruens proposito audiretur: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης, *expectabat*. Εκφέρεται με υποτακτική, διότι εκτός από τον χρονικό της χαρακτήρα, η πράξη περιγράφεται ως προσδοκία ή επιδίωξη. Πιο συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού εκφράζοντας το υστερόχρονο στο παρελθόν εξαρτώμενη από ρήμα ιστορικού χρόνου, το *expectabat*.

ut sibi paulisper loco cederet: Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της κύριας πρότασης *rogavit*. Εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι βουλητικές προτάσεις, διότι το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό (διότι στα Λατινικά η βούληση είναι μία επιθυμητή κατάσταση). Πιο συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*cederet*) εκφράζοντας το σύγχρονο στο παρελθόν, εξαρτώμενη από ρήμα ιστορικού χρόνου (*rogavit*). Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, διότι η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της.

Σημείωση: Δεν απαιτείται από την άσκηση να σχολιάσουν οι μαθητές τον τρόπο εισαγωγής των προτάσεων.

Δ2β

Caecilia dixit se libenter illi sua sede cedere